

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 15 Din, za inozemstvo 25 Din.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

SLOVENSKEMU PROLETARIATU.

Leta 1920. je bil naš proletarijat prvič priznan od vladne absolutistične buržoazije, da je dobil v roke orožje, s katerim bi bil lahko odločil svojo usodo. Precejšnja plast delavstva se je takrat zavedala svoje moči, ki je že znala polmovati moč volilne pravice. Toda strup, ki so ga razlivali po naših planjavah in vaseh razni kapitalistični agentje, je še ostal v mesu in telesu zaslepljenega delavnega ljudstva. Pozabil je marsikateri oče, da je moral dati svoje sinove za svetovno klavnico, sinove, ki naj bi mu bili v oporo na njegova stara leta, pozabila je mati, kako ji je srce krvavelo, ko se je morala siloma ločiti od svojega otroka ter ga darovati mesarjem delavskih teles, pozabila je žena na tisti trenutek, ko jo je njen mož zapuščal v negotovosti, ali se še kdaj povrne k svoji družini, pozabila je na vse mladina, ki je danes brez očetov, katere jim je pomoril kapitalistični sistem, ki do danes še ni prav nič spremenil svojih nazorov, ki ga še danes prav nič ne peče vest za nedolžno prelito kri delavskih mas. Prav nič ga še danes ne tarejo skrbi, kaj bo s tistimi tisoči vojnih vdov in sirot, kaj bo z velikim številom v vojni ohromelih, ki so darovali svoje roke noge ali celo svoje oči. Nič ni izbiral, če si bil delavec v tovarni, rudniku ali na polju in ni pomislil, ali bo osamljena žena mogla preživljati kopico nedolžnih otrok. Ali ste slišali božje namestnike, kako so kričali na prižnicah: Pojdite v boj za dom in cesarja — kakor da je bila moritev od Boga določena. Ni so hoteli slišati vik in krik mladih kakor starih, žena in otrok, ki so morali od lakote umirati, ker niso imeli svojih varuhov-očetov, da bi skrbeli za njih vsakdanji kruh. Blagoslovljali so orožje, morilna sredstva, izdelana iz blagoslovenih zvonov ter za tolažbo kričali — ni dovolj da mati daruje svojega sina, žena moža itd., ampak je treba dati tudi žito, denar za vojno posojilo, ker Bog hoče, da daš Bogu, kar je božjega in cesarju, kar je cesarjevega — pa če prav sama stradaš. Ali jim še hočeš verjeti? Če nisi dal zlepa, vzeli so s silo (rekvizicije!). Niso iskali pri bogataših, ki so imeli polne žitnice in v hlevih rejeno živino, pripravljeno za verženje, ampak iskali so tam, kjer si je ubog starček ali revna vdova s trdom priskrblja za zimo nekaj živeža, da ne bi družina umirala lakote. Ali kam je šlo tisto blago, tista živina, tisto žito? Vprašaj bivše vojake, koliko so dobili tja v strelne järke. Če je kdo kaj hotel prikriti, da bi mu ne bili čisto vsega rekvirirali, so proti njemu postopali z vso vojno surovostjo. Kdo je bil tisti, ki je to uvažal? To si, čitatelji, razlagajte sami.

Toda naše ljudstvo, kakor na kmetih, tako po industriji, se še ob odločilnem trenutku ni zavedalo, kakšno moč ima v sebi, ko je dne 28. novembra 1920 dobilo v roke bombo, da uniči demagoge in kapitalistični sistem, in je povečini dalo glasove tistim, ki nosijo na sebi krivdo tisočev in tisočev vojnih žrtev.

Kolikor ni zakrivila delavska nezavednost, so zakrivali razni frazerji in zapeljivci, nekateri slepi, drugi zopet poslani kot kapitalistični agentje, da razbijejo še to, kar si je potom krvavih skušenj priborovala stranka izkoriščancev, stranka, ki ima pošten namen, da si potom razrednega boja pribori vsaj boljšo bodočnost. Prišli so volkovi v oblekah, da omamijo in zapeljejo naše ljudstvo, da glasuje za tiste, ki imajo glavni interes za razbijanje in da love mandate. To je bil tisti zločinski komunizem, ki je mnogo onemogočil, da se ni še vsaj znatno zboljšal položaj. Kdo je slišal komunističnega voditelja dr. Lemeža, ki je javno povedal, da se delavcu ne sme dobro goditi, če ga hočemo obdržati v organizaciji, ki naj bi v reakcionarni Jugoslaviji ustvarila sovjetsko republiko. Jasno je, da jim ni bilo

za to, kako naj ljudstvo pomagajo reševati, ampak le za neke utopistične želje posameznikov. In mnogo je to škodovalo proletariatu, ki bo radi tiste komunistične frazeologije trpel še lepo število let.

Kakor je bilo pred prvimi volitvami v parlament, tako je tudi danes. Takrat komunisti, danes mešanca enotnofrontarjev. Taka enotna fronta, ki vzgaja militaristične oficirje, taka, ki ima kandidate, ki odklanjajo kot bivši strokovni tajniki, sedaj opajajoči se poslanci — celo tovarno strokovno organiziranih članov (predilnica v Št. Pavlu pri Preboldu). Takšni ljudje ne bodo mnogo koristili, pač pa s svojim vzgledom mnogo škodovali. Kakšen odrešenik delavstva naj bi bil nosilec liste, ki je bil že vse, samo socialist ne in ki je hotel razblijati dobre organizacije, na primer 11. marca 1920. leta v rudarski šoli v Celju? Takšni ljudje naj v delavskem gibanju pomagajo?

Sodrug, če hočete kdaj doseči svoj cilj, da bo vaša bodočnost boljša, organizirajte in delajte za čisto organizacijo, ki že kaže dve leti svoje poštene namene, ki ima na Štajerskem 8. skrinjico in na Kranjskem zadnjo. Ne pozabite tega, da nas bo le resno in pošteno delo rešilo, če bomo 18. marca pošteno obračunali s tistimi, ki so se do danes topli za mandate in razbijali organizacijo čistega socializma!

Smrt tvoja — življenje moje!

Tako kričijo gospodje v Belgradu na udobnih ministrskih stolčkih, in mi nižji državni uslužbenci, pravzaprav hlapi, se jim klanjamo kakor klasi na vsak ukaz. Odkod to? Ali od gg. ministrov, ali od državnih poslancev, ali od koga vendar? Pretežna večina tovarišev bo delala odgovorne vladne gospode, državne poslance, uradnike in organizacijske voditelje. Gotovo, tudi ti gospodje so krivi, toda ta obsodba je zelo slabo premišljena. Zato vam hočem, tovariši, odgovoriti jaz: Krivda našega položaja tiči v nas samih, tovariši! Nihče drug nego mi sami smo krivi naše bede!

Eh, to pač vendar ni mogoče, bodo rekli vsi z zelo malimi izjemami, saj smo vendar volili dobre poslance, ker so nam vse obljubili, kar smo v letu 1920. na volilnih shodih za konstituanto zahtevali. In kaj vse so ti gospodje obetali tudi nedržavnim uslužbencem! Vsemu narodu so hoteli dati vse svoje imetje, ljudstvo je bilo prepričano, da so to sami bogovi. Toda vsi pa niso verovali; bilo jih je premalo in veliko premalo, ki so pošteno ve-

ro imeli, toda imeli so te za krivoverce in nevedneže. Kaj pa so bili ti ljudje, kateri so tako imenovali one, ki so imeli pravo vero v socializem? Jaz jih imenujem strahopetce, nevedne malikovalce, drugi pa ne vem kako jih bodo krstili. Isto je tudi sedaj pred volitvami v narodno skupščino: obljub je polna torba, toda volilci ne bodo deležni sadov, baš zato, ker slepo verujejo svojim bogovom. Kajti delavci in uslužbenci derejo slepo za tistimi, ki več obljublajo, če pa se obljuba izpolni ali ne, to je postranska reč. Gospodje vedo, da je nam državnim uslužbencem zadosti, če obljublajo, ker smo že vajeni živeti le od obljub. Kadar pa vidimo, da obljube niso izpolnjene, pričenjamo laziti okrog kakor mokri čukci in pošiljamo deputacije na vse strani, gospodje nam pa fige kažejo in si zadovoljno manejo roke.

Nehote mi je prišel spomin iz vojne dobe: Služil sem za časa vojne v južnih krajih ob Adriji, kjer sedaj Italijani gospodarijo. Videl sem nekoč ob oljčno drevo privezanega osla, na precej dolgi vrvi-

18. marca vsi na volišče! Naši skrinjici na Kranjskem in Štajerskem sta 8.!

Oljka je stala na mestu, ki je bilo močno s travo poraščeno, in ta osel se je pasel na vrvi okrog oljke. Dokler je bilo trave dosti, da osel ni bil lačen, je veselo rigal svoj navadni i-h-a, ko pa mu je trave zmanjkalo, je tudi njegov i-h-a ponehal. Dolgouhi osel se je tako pasel na dolgi vrvi vsak dan; ponoči ga ni odvezal nihče in dolga vrv je postajala vsak dan krajša, kajti osel je šel okrog oljke, ko se je pasel in pri tem se je vrv navijala nanjo in s časom je vrv postala tako kratka, da se osel ni mogel najesti zelene trave. Menda so ga nekega jutra našli mrtvega samo zato, ker je poginil od gladi, dasiravno je bilo dosti trave okrog njega. Vsakdo si bo mislil: njegov gospodar je bil pač slab gospodar. Gotovo da, ampak njegov gospodar je bil erar — takratna vojaška uprava...

Dragi tovariši, tako je tudi z nami. Ob prevratu so nam dali gospodje dolgo vrv in nas nanjo privezali, tisto vrv so držali gospodje na vladi v rokah, mi pa smo kolobarili krog njih in se jim klanjali, zato ker smo bili na vrvi in smo še po lastni krivdi. Sicer se gospodje menjajo, podajajo vrv drug drugemu in vsak ima hujši bič, da nas goni, toda mi omagujemo, vrv je tako tesno na nas privita, da pričakujemo tudi mi vsak čas pogina po lastni krivdi. Ali nismo mi državni uslužbenci podobni oslu pri oljki? Če bi osel imel pamet, bi se bil gotovo rešil na en ali drug način, ker pa ni imel tiste pameti, je poginil. Mi pa pamet imamo, toda ne znamo je rabiti! Osvoboditi se moramo te vrvi, in se nikdar več privezati nanjo, pač pa se tesno združiti z delavci vseh vrst in se boriti skupno za naš obstanek. Drugače bomo tudi mi poginili gladi.

Za osvoboditev potrebujemo močne stanovske organizacije in skupnosti z drugim proletariatom, ne glede kakšen posel kdo ima.

Vsak naj ima pred očmi, da je njegov delodajalec prav takšen kakor delodajalec njegovega sotrpina. Nihče naj si ne domišljuje: jaz delam to, drugi spet tako, ne morem biti skupaj z njim; poduradnik sem, on pa je sluga. Poduradnik pravi: Jaz samo pišem, sluga pometa, prah briše, peči kuri itd., torej ne morem biti z njim skupaj organiziran. Sluga pravi: Jaz ne morem biti s cestarjem skupaj, ker ne dela tega kakor jaz, moje delo je v pisarni, cestarjevo na cesti. In tako je pri vseh nižjih državnih uslužbencih, pri sodnih, finančnih, poštnih, policijskih, pazniških itd. To pa je gospodom na vladi po volji. Pri maksimiranju niso delali razredov, kakor mi sami med seboj, pač pa so vse eanko maksimirali, poduradnike, sluge in cestarje. Torej nam je že to čisto preprost dokaz da spadamo vsi skupaj.

Gotovo, gospodom, ne bo po volji, da mi vrv pritrhamo, toda, tovariši, tukaj velja pogum! Resno voljo moramo imeti za delo, vsak mož mora biti cel junak na svojem mestu, s polnim srcem in zavedenostjo, brez strahu. Skupno se organizirajmo za v razredni boj, da bo naša organizacija močna in sposobna za vsako bitko. Enotna organizacija vseh nižjih državnih uslužbencev skupno z delavci nam bo dala več nego pa dvajset Reisnerjev v narodni skupščini. Tudi pri volitvah imejmo pred očmi skrinjico SSJ, porabimo svojo moč, ker jo imamo in vrv bo precej popustila. In tisti, ki našo vrv držijo, nas bodo priznali za ljudi v človeški družbi.

Tovariši, na noge, pogum, ne ustrašimo se boja, boja za pravico, ki jo bomo izvojevali v skupni vrsti — posamezno nikdar! Tudi naš nasprotnik je organiziran in gre proti nam skupno, zato naj nam bo vedno pred očmi le skupno delo in zmagali bomo gotovo. Tovariši, na noge!

Eden, ki prah briše.

Politične vesti.

+ Zastopniki vseh obstoječih železničarskih organizacij, med njimi uradniških, so se 2. t. m. sestali v Ljubljani, da se sporazumejo za skupni nastop po možnosti 16. t. m. na manifestacijskih shodih po vseh večjih prometnih krajih. Živiljske razmere so se v zadnjem času obupno poslabšale, a železničarskemu osebju ni vlada še niti dovolila povišanih draginskih in stanarinskih doklad, kakor jih je deloma nakazala in celo že izplačala drugi državni pari, javnim nameščencem. Zastopniki so se sporazumeli in izdali komunique, v katerem pozivajo vse krajevne skupine, da nemudoma stopijo z vsemi podobnimi, v istem kraju se nahajajočimi organizacijami v stik, da priredijo tista zborovanja. Komunique pozivlja železničarstvo, naj se ob tej priliki vzdrži vseh strankarsko-političnih nastopov. Z vsem bi se strinjali, s tem zadnim se ne moremo. Dokler ne bo železničarski kakor ves ostali proletarijat dokopal do spoznanja, da se gospodarski položaj ne da reševati brez političnega nastopa, dotlej bodo vsi njegovi naporji zaman. Dokaz: dosedanjí podobni naporji. Če mu politika tudi ne more pomagati, naj pripiše samemu sebi oziroma svojemu nedoslednemu tavanju od gesla do gesla, od razrednosti do nerazrednosti in od razcepa do razcepa. Politika zahteva pač tudi moža in principa, če hoče biti dobra in uspešna politika. Ko bodo železničarji spoznali, da niso stranke tukaj za voditelje, temveč zanje, za njihovo odločanje in da niso tudi stranke ničvredne, če ne stoje na odkritem socialističnem, razrednem stališču, tedaj bodo njihovi protestni shodi nekaž zalegli. Dotlej se bo vladna buržoazija nanje poživžgala in če ne pred volitvami, pa po njih.

+ »Slovenski Narod« nam je 6. t. m. posvetil sledečo notico: »Časnikarsko banditstvo prve vrste je zagrešil »Naprej«, ki sicer tako rad igra vlogo pobožnega moralizatorja in strogega sodnika o podivjanosti, ki se je dandanes razpasla v slovenskem časopisju. V dveh svojih podlistkih je namreč pretekli teden priobčil pamflet »Pesnik«, nestvor, ki bije v obraz vsakemu okusu in najprimitivnejšim pojmom navadnega takta. Smatramo pod svojo častjo, da bi kakorkoli reagirali na te izbruhe srčne posurovelosti in časnikarskega barabstva, ki ga more zagrešiti samo intelektualno in moralno na najnižji stopnji stoječ individij.« — Kot barabski banditje jemljemo z zadovoljstvom na znanje, da ima »Slov. Narod« zelo fin in takten okus, svoje čitatelje pa opozarjamo, da je naš podlistek »Pesnik« izšel v štev. 44. in 45. z dne 25. in 27. februarja. Predno ga pa začno zopet čitati, naj ga popravijo v smislu našega »Popravka« v štev. 46. z dne 28. februarja.

+ V nedeljo je imel Radić v Otočcu na Hrvaškem velik volilni shod na prostem, katerega so se udeležili tudi tamošnji demokrati. Ko so se zaslili vzkliki: Živela republika, so demokrati začeli protestirati. Naenkrat so začeli zborovalci

streljati. »v akcijo« je stopilo tudi orožstvo. Trije kmetje so bili ranjeni, od katerih je eden ranam že podlegel. Žrtve demagogije!

+ Skrb za ljudstvo in državo. Belgrad se je izpraznil, ker so odpotovali skoro vsi ministri na volilno agitacijo. Odšlo je tudi mnogo ministerialnih uradnikov. — Belgrajčani so torej te dni zavidanja vredni!

+ Fašisti se maščujejo nad Sušakom. Nekega bančnega ravntelja so nabili, napadli par gospodičen, sicer pa le bolj od daleč groze z revolverji.

+ Francoski poslanik v Varšavi je 4. t. m. obiskal poljskega ministrskega predsednika in mu izročil Poincarjevo pismo. Poincarje razlaga v pismu splošni politični položaj in daje zagotovila o osiguranju poljskih mej. — Kako taka »zagotovila« izgledajo, že vemo. Prav lahko bi jim rekli tudi povelja. Sicer pa so Francozi tudi naši vladi že »dajali zagotovila«. Dokler ljudstvo ne bo postalo radovedno, kaj je pravzaprav z njegovo neodvisnostjo in samostojnostjo, si gospodje diplomati lahko privoščijo mešetarenje za hrbtom. Z večjim zanimanjem za javno življenje pa bo rastlo tudi spoznanje o potrebi organizacije.

+ Francoske čete so zasedle v soboto vse urade v Karlsruhe, Mannheimu in Darmstadtu. S tem je Francozom mogoče kontrolirati ves promet v ruhrskem ozemlju. Ogorčenje v Nemčiji je velikansko, državni zbor je bil sklican v torek k izredni seji, kancelar Cuno, ki je bil namenjen odpotovati na Bavarsko, bo ostal v Berlinu. Francozi utemeljujejo zasedbo novega ozemlja z nemškim uporom. V Horneu so Nemci potopili v kanalu dva parnika in s tem preprečili plovbo po kanalu.

Dnevne vesti.

Seja pokrajinskega načelstva SSJ in KDZ se bo vršila v sredo 7. marca ob 13. v uredništvu »Napreja«.

Pokrajinsko tajništvo.

Osrednji odbor »Svobode« ima v četrtek, 8. t. m. sejo ob osmih zvečer z običajnim dnevnim redom v centralnem tajništvu. Navzoči naj bodo vsi odbor-niki.

Izjava. Podpisani izjavljam, da sem dne 3. t. m. zavrnil lista Rdeči prapor in zloglasno Zarjo ter odločno protestiram proti vsakemu nadaljnjemu dostavljanju teh umazanih cumj, ki delajo z vso silo na to, da bi nam uničili list, ki ga delavstvo le s težavo vzdržuje, ker je tisk danes tako drag. Kje pa jemljete tisočake, da morete toliko listov brezplačno pošiljati za razbijanje naše stranke, ki jo vzdržujemo in vodimo sami? S. Bernot ni naš kralj, temveč izvršitelj dolžnosti, ki jih članstvo zahteva, in če se nam izneveri kakor ste gospodje okoli Rd. prapora in Zarje, ga bo zadela ista usoda kakor Golouha in druge. Preje niste imeli toliko denarja, da bi plačali strankin davek, danes ga imate v obilici za ugonobitev naše stranke. Seveda ta davek je krivičen za tiste, ki so po delavskih hrbtih splezali do lepih dohodkov in do viška, s katerega hočejo komandirati, da bi delavstvo plesalo, kakor bi posamezne osebe živžgale. Pa vedite, kdor je proti naši stranki, ta je proti nam! Prevalje, dne 3. marca. France Lepko.

Pri vseh podružnicah »Državne borze dela« v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murški Soboti, je iskalo v preteklem tednu od 15. do 24. februarja 1923 dela 301 moških in 119 ženskih delavnih moči. Delodajalci so pa iskali 172 moških in 79

ženskih delavnihi moči. Posredovanj se je izvršilo 229. Promet od 1. januarja do 24. februarja 1923 izkazuje 4973 strank, in sicer 1780 delodajalcev in 3193 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 1133. Dela iščejo: kovači, strojni in stabilni ključavničarji, elektromonterji, mizarji, slaščičarji, čevljarji, zidarji, tesarji, natakariji, natakariice, šoferji, šivilje, vajenci, vajenke itd. V delo se sprejmejo: gozdni delavci, rudarji, vrtnarji, viničarji, orod. ključavničarji, stolarji, šivilje za moško perilo, usnarji, sodavičar, livarji, služkinje, kuharice, vajenci itd.

Delavci! kupujte čevlje samo z znamko »Peko« domačih tovarov **Peter Kozina & Ko., Tržič**, ki so najboljši in najcenejši. Glavna zaloda na drobno in debelo, **Ljubljana, Breg 20.**

Ljubljana.

Društvo najemnikov za Slovenijo opozarja, da se bo vršila prihodnja javna odborova seja v sredo, dne 7. marca ob 20. v veliki dvorani »Mestnega doma«.

Redni občni zbor izvršilnega odbora udruženja vojnih invalidov v Ljubljani se bo vršil dne 11. marca ob 8. zjutraj v dvorani »Mestnega doma« v Ljubljani. Vsi člani in delegati se vabijo, da se zboru udeležijo v polnem številu. — Izvršilni odbor.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani. Drama: V torek zaprto. V sredo 7. marca »Othello«, izven. V četrtek »Othello«, izven. V petek zaprto. V soboto »Othello«, izven. V nedeljo ob 3. popoldne »Madame Sans Gene«, izven; ob 8. zvečer »Ugrabljene Sabinke«, izven. V ponedeljek »Za pravdo in srce«, red E.

Klub plesovodij si je na svojem prvem občnem zboru izbral enoglasno za svojega predsednika g. Ludovika Černeta v Ljubljani, Wolfova ulica 3. Nanj je naslavljal vse dopise, ki se tičejo kluba. Naloge mladega kluba so gojitev družabnih in pravno-estetskih plesov, nadalje pouk plesov po enotni metodi v smislu navodil mednarodne plesne lige, nabavljanje tozadevne strokovne literature, prirejanje vzornih plesnih turnirjev in šolanje vseh klubovih članov-plesovodij po enotnih sezonskih plesnih pravilih. S tem bo odpadla dosedanja razcepljenost v načinu izvajanja enega in istega plesa, če je plesalec izšel iz raznih plesnih šol. Občinstvo bo gotovo znalo ceniti prizadevanje mladega kluba, ki bo sigurno mnogo priložnosti k požitvi našega družabnega življenja.

Rodilo se je pretekli teden 24 otrok (13 ž), 3 mrtvorojeni, umrlo je 21 oseb (13 m.) in sicer: za življensko slabostjo 2, za jetiko 3, za pljučnico 2, na zastrupljeni rani, drugih nalezljivih bolezni in raku po 1, možganska kap je usmrtila 2, istotako srčna hiba, 8 oseb je umrlo za drugimi naravnimi vzroki. Naznanjen je bil po 1 slučaj davice, trebušnega legarja in influence, 4 pa dušilnega kašlja.

Celje.

Iz seje obč. sveta okol. Celje dne 4. marca 1923. Po prečitani in odobrenju zapisnika zadnje seje, prečita sodrug župan. prošnjo g. Beleja iz Polul, ki želi, da mu občina dovoli postavitev ljudske kuhinje, v kateri bi se dobila vsa jedila in tople okrepčevalne pijače, kakor kava, čaj itd., pa najbrže apetitne alkoholne pijače. Ker pa v kraju, kakor so Polule, kjer ni nobenega prometa, niso primerni za ljudske kuhinje, se prošnja odkloni, kajti gostilen in raznih prodajalnic alko-

holnih pijač je že mnogo preveč. Do danes se še ni noben občan pritožil, da je premalo gostilen, pač pa stanovanj in ravno pri tej odobritvi za podelitev koncesije bi šlo zopet nekaj ljudi na cesto. Istotako se je že tretjokrat odklonila prošnja za podelitev gostilniške koncesije g. Lebiču v Sp. Hudinji štev. 28. Opozorili bi pač radi stanovanjsko oblast, da bi blagovolila pogledati, ali je res tisti lokal za gostilno vedno prost in če je — zakaj ga za stanovanje ne zasede. Gosp. Pečuhu se prošnji ugodi, toda mora predložiti načrt tiste barake ali verande, če bo sploh dostojno, da se ob javni in prometni cesti postavljajo kakšne barake. Glede poprave ceste in pešpoti od Sokolskega — do Lastnega doma se odda predlog cestnemu odseku, ki naj uredi vse potrebno, da se bo cesta res enkrat spremenila iz jarka v pošteno cesto. Stari vaščani pravijo, da se sploh ne spominjajo, kdaj je bila zadnjikrat popravljena. »Ja — gospodarji so različni. — Soglasno je bilo sklenjeno, da se zadnjič opozorijo vsi tisti, ki ne marajo poslušati občinskih predpisov in ukazov, ter se jim dovoli 8dnevni rok, da jih izvršijo. V nasprotnem slučaju bo občinski urad uporabil vso svojo avtoriteto, pa če bo treba tudi preko okrajnega glavarstva v Celju, če ne bo postopalo popolnoma uradno in se pritožilo na najvišje inštanice. Če razni Westni, Confidenti itd. še vedno mislijo da za nje ne veljajo nobeni predpisi, bomo videli. — V domovinsko zvezo so bili sprejeti sledeči: Štefan Goričan, Jakob Kozame, Marija Pavčnik, Antonija Gril (Krel) in Leopold Pogačnik. Na mesto odstopivšega člana stanovanjske oblasti za Okolico se izvoli Lapornik za hišne posestnike. — Razdelitev občinske zemlje se bo vršila po sklepu občinskega odbora v nedeljo 25. t. m. Zastopniki SLS so hoteli na vsak način doseči, da bi se tista zemlja, ki je last občanov, razdelila na javni dražbi. Tisti, ki bi imel denar, bi jo dobil, tisti, ki ga pa nima, ne bi dobil niti najmanjše parcele. Tako čutijo nekateri ljudje z reveži. Skoro se vjema s tisto pesmijo o neizvršeni agrarni reformi. Veliko vode bo še poteklo mimo občinskega urada okol. Celje predno bodo tam odločevali ljudje, ki res čutijo človeško. Toda oprostite — da smo napisali resnico.

Dne 2. marca smo spremili na zadnji poti našega vrlega sodruga Franca Reharia. V mladih letih še ga je zavrtno napadla nevarna bolezen jetika. Bil je ves čas po vojni naš zvesti član, zaupnik ter občinski odbornik občine mesta. Zadnje funkcije radi bolezni ni mogel več izvrševati. Zapustil je še mlado ženo in nedoraslega otroka. Pokojnika je spremilo lepo število naših sodrugov z rdečo zastavo. Pri grobu se je od njega z v srce segajočimi besedami poslovil v imenu celjskih sodrugov sodr. Koren. Zgubili smo v Tebi, dragi sodrug, poštenega in vztrajnega vojaka naše proletarske vojske. Šel si od nas, od koder se ne vrneš nikdar več, samo spomin na Te je ostal in ostane med nami.

UTRINEK.

Bilo je tako kot da bi se z menoj zgodilo nekaj sledečemu podobnega: Ne spominjam se, kdaj so me posadili v čoln, kdaj so mi pokazali nasprotni breg; dali so mi v neizkušene roke vesla, odrinili so me od nekega neznanega brega in so me pustili samega. Delal sem z vesli kakor sem znal in sem plovil; toda čim dalje sem prihajal na sredo, tem hitrejši je postajal tok, ki me je zanašal stran od cilja, in tem bolj pogosto sem srečaval čolnar-

je, ki jih je prav tako kakor mene zanašal tok. Med njimi so bili osamljeni veslači, ki so še vedno veslali, potem čolnarji, ki so popustili vesla, potem veliki čolni, ogromne ladje, polne ljudi; eni so se borili s tokom — drugi so se mu prepuščali. In čim dalje sem veslal in gledal za smerjo vseh, ki so se vozili po reki navzdol, tem bolj sem pozabljal na dano mi smer. Sredi reke sem v gneči čolnov in ladij, ki so plavale navzdol, že popolnoma izgubil smer in popustil vesla. Okrog in okrog mene so se gnali v veselju in veseljaštvu z jadrji in vesli čolnarji po toku navzdol in so prepričevali mene in drug drugega da druge smeri sploh ne more biti. In verjel sem jim in sem odplaval z njimi. In odneslo me je daleč, tako daleč, da sem zaslišal šum vodopadov, v katerih bi se moral razbiti in da sem zagledal čolne, ki so se v njih že razbili, in zavedel sem se. Dolgo nisem mogel razumeti, kaj se je z menoj zgodilo. Pred seboj sem videl samo pogin v katerega sem drvel in katerega sem se bal. Nikjer nisem videl rešitve in nisem vedel kaj naj storim. Toda ozrl sem se nazaj in sem zagledal neštivilne čolne, ki so neprestano, uporno rezali tok, spomnil sem se brega, vesel in smeri in sem jel veslati nazaj proti toku in bregu. Ta breg je bil Bog, ta smer je bilo sporočilo vesla — dana mi svoboda doveslati do brega, spojiti se z Bogom. — Iz Tolstojevе knjige »Spoved«. (Knjiga »Tolstoj. Spoved« je pred kratkim izšla v Ljubljani in jo je dobili v vseh ljubljanskih knjigarnah, lahko pa tudi pri založniku samem, Naslov je »Umetniška založba« Treh Labodov, Ljubljana Pred škofijo 19. Knjigo toplo priporočamo). Cena samo 10 Din.

Dopisi.

Na Jesenicah imajo zopet »Sv. Misijon«. S takimi stvarmi bodo klerikalci bolj malo opravili — čeprav jim moramo priznati, da so zelo prebrisani. Backe pošljejo na misijon, hujskače pa na naše shode. Prvi ne bodo slišali, da misijon in nebeško kraljestvo ne spada v volilni boj, drugi bodo pa na shodu zgago delali. Načrt je res dober, pa na Jesenicah vendarle preslab! Nekaj medklicev si je klerikalec še upal napraviti, govoriti pa »se mu ni ljubilo«, tako da sploh nismo imeli protigovornika. Jeseničani pač niso več baki! — V Gorjah so bili bolj korajžni, prišlo jih je sicer samo 5 in liberalnega trgovca Vavpotiča so imeli s seboj kot govornika, ki je tudi res govoril. Veselje ga je bilo poslušati, kako je razlagal klerikalno dobroto SLS! Vse za ubogo ljudstvo, tudi progresivni davek, vse, prav vse, kar je slišal, da je ljudstvu všeč, vse je v programu te SLS. Ljudstvo pa neče programa, ljudstvo hoče dela. »Vera brez del je mrtva«, so mu zaklicali — zakaj še niste uvedli progresivnega davka? Zakaj niti govorili niste o njem, pač pa blatili Karla Marksa, ki ga je zahteval? Začnite na prižnicah razlagati ga ljudstvu, pa — pojdemo z vami, do takrat se bomo pa držali svoje organizirane stranke, ki ga je uvedla najprej pri sebi in ga bo kmalu tudi v državi. Takrat bo konec sedanjih krivičnih davkov, pa tudi konec vaše demagogije, s katero hvalite SLS, češ da je naredila vodovod. Res je, da ga je naredila, toda iz krivično pobiranih davkov, vodo je pa razdelila prav tako krivično: dala jo je samo tistim, ki so imeli denar, da so si napeljavali lahko plačali, delavcem in bajtarijem pa je dovolila, da si ho-

(Po avtoriziranem prevodu Ivana Moleka.)

»Delo za leto je končano,« je pojasnjeval Kuter. »Ali miliš, da te bom plačeval pozimi za posedanje v hiši? Veselilo me bo, če se oglasiš prihodnjo pomlad; takrat bo zopet treba pomagati.«

»Kako pa naj živim do pomladi?« se je odrezal France in v njegovem srcu je vzplamtela vsa mržnja do zločinskega dobičkarskega sistema. Toliko živil je pomagal pridelati in spraviti pod streho, a zdaj naj gre in strada vso zimo! To je pravica! Že dolgo časa ni bil tako srdit.

»Že vem, kaj bi vi radi!« je vzkliknil jezno — »medveda, ki bi vam delal vse poletje, pozimi bi pa spal brez jedi.«

Mali socialist je bil toliko hud, ker je vedel, da je njegov gospodar pred kratkim naredil dobro kupčijo. V bližini so gradili novo železniško progo do tovarne za razstrelilne snovi in stari kmet je prodal kos sveta, ki ni bil drugega ko les, za lep denar, tako da je lahko plačal dolg na zemljišču. France je videl kupčijo in še sam je pohvalil svet vpricho kupca, rekoč, da je les precej vreden, toda zdaj mora iti, ne da bi imel kaj dobička od dobre gospodarjeve kupčije.

Končno je gospodar dovolil Kremenu, da lahko ostane v njegovi bajti čez zimo za pet dolarjev mesečne stanarine. France je pa imel priložnost, da dobi delo pri železniški družbi, katera je gradila nov tir v bližini.

Prišlo je deževno vreme, sneg in burja, toda gradnja železnice se je nadaljevala brez ozira na vreme. Delali so dan in noč v treh oddelkih po osem ur. O ne, delo ni sme prenehati! Polovica sveta je zahtevala sredstev, da se razžene na kosce, in druga polovica je morala delati ko satan, da preskrbi sredstva. Tako se je vsaj zdelo Francetu Kremenu, ko je videl, da ne more uiti krepeljem peklenke vojne. Pobegnil je iz mesta na kmete in vzel svojo družino s seboj v nadi, da je našel kraj na samotni kmetiji več milj proč od bližnjega mesta, kjer bo varen pred municijskimi dobičkarji, a kaj je bilo? Prišla je četa Italijanov s krampi in lopatami in premaknili so kokošnjak, v katerem je Liza imela enajst kokoši in petelina; druga četa je pritisnila svinjak z majhnim prasatom na drugo stran celine, dva dni pozneje se je pa pojavil ogromen stroj, ki ga je pomikal para na kolesih po tračnicah. Stroj je grabil z voza za seboj železniške tračnice, ki so že bile pribite na lesenih pragovih in jih polagal predse na pripravljena tla na kar se je pomikal dalje po tiru, ki ga je sam naredil. Na ta način je železnica kar prikoralala iz mesta na deželo in čez nekaj tednov so mimo Francetove bajte ropotali celi vlaki,

naloženi s cementom, peskom in razloženimi železnimi steni ter s strehovino. To se je ponavljalo dan in noč. Nedaleč od tam sta pa bili dve štirijaški milj gozdne puščave kar čez noč spremenjeni v mestece poslopj v omrežju tirov. V kratkem bo tam obratovala — tovarna za strelivo in mimo Kremenovega stanovanja bodo dnevno vozili trinitrotol in druge razstrelilne snovi nerazumljivega imena, ki nosijo v sebi smrt in uničevanje.

To usodo je pripravil kapitalizem našemu malemu antimilitaristu in propagatorju mednarodnega bratstva!

France Kremen je od časa do časa posetil socialistično organizacijo v Leesvillu; plačal je prispevek in osvežil svojo dušo ob pacifističnih govorih. Ravno pred Božičem je predsednik Združenih držav naslovil noto na vojskujoče se države, proseč jih, naj nehajo z vojno; nota se je glasila, da so vse države, ki so v vojni, na enakem stališču, kar se tiče napak in krivic in Amerika noče imeti nobenega opravlja z njihovim sporom. Socialistična organizacija v Leesvillu je bila neizrečeno zadovoljna s to noto. Ravno to so socialisti naglašali že dve leti in štiri mesece! Nikdar niso pričakovali, da se bo kapitalistični predsednik strinjal z njimi, ali zdaj, ko je to prišlo, so hoteli socialisti izkoristiti stvar do dna. Zahtevali so, da kapitalistični predsednik podpre svoje besede z dejanjem. Če se Evropa ne bo zmenila za njegov opomin in sklenila mir, tedaj naj Amerika enostavno ustavi pošiljanje streliva.

Kapitalistični predsednik pa ni storil tega in France Kremen si je zaman belil glavo, zakaj ne. Čas je tekel, proti koncu januarja je pa zagrmelo. Nemška vlada je naznanila, da ne bo več preiskovala ladij na morju, pač pa bodo njene podmornice potopile vsak parnik brez svarila, ki ga dobe v tem morskem pasu. France se je udeležil seje par dni kasneje in našel je veliko razburjenost v organizaciji. Ravno tistega dne je predsednik stopil pred kongres in v svojem govoru je meril na vojno. To je razpalilo Nemce v organizaciji in stiskali so pesti ter kritizirali predsednika, ki si upa napadati njihovo domovino. Zadnja številka »Delavca« je bila polna ljutih protestov proti vladi in Nemci ter pacifisti v organizaciji so zahtevali, da se člani izrečejo za splošno stavko po vsi deželi. Ker so bili poulični shodi zopet dovoljeni — po končani stavki v tovarni Empire ni imela policija vzroka, da bi jih bila zabranjevala — so ekstremisti hoteli, da se vsak večer in na vsakem voglu govori samo proti vojni in proti vojni. Predlagali so, da organizacija izda tisoče protivojnih letakov, ki jih mora dobiti sleherna hiša, in prisegali so, da žrtvujejo ves svoj prosti čas in denar za to delo.

(Dalje prih.).

dijo po vodo v jarek, ker stanujejo preda-
leč od vodovoda in si ne zaslužijo toliko,
da bi si od blizu — kaj še od tako daleč
napeljavali vodo!

Zidani most. Pri nas v cementni to-
varni se godijo dan za dnem zmeraj čud-
ne stvari. Odkar je komunistična stranka
nehala agitirati, ni bilo nobenih agitator-
jev v tovarni, sedaj pa, ker imamo vo-
litve pred durmi, se zglašajo dan za dnem
ljudje, ki agitirajo za neko drugo stran-
ko ter nagovarjajo, lepo pojejo in žviž-
gajo ljudem na ušesa za klerikalno kmeč-
ko zvezo. Do danes še nismo imeli no-
bene druge stranke v tovarni kakor edi-

no SSJ. Ti ljudje se na skrivaj bolj v
skritih in majhnih kotičkih, n. pr. pri to-
varniškem čevljarju, tam je njihova naj-
večja rešitev, ker tja zahajajo vsi ti lju-
dje skupaj, da se pogovarjajo o raznih
stvarih, katerih ni potreba v tovarni, po-
sebeno pa pri delu ne. Čevljar, ki je zapo-
slen v tovarni in katerega morajo delavci
sami plačati, se pa s takšnimi pogovori
neča, ker mu ni mar njegovo delo. Drugi
je S. M., visok gospod in eden prvih agi-
tatorjev za to stranko. Delavci pazite se
takšnih ljudi! Pa še več drugih imamo,
pa ker je preveč za enkrat vse povedati,
naj to zadostuje. Pri nas v cementni to-

varni obstoja SSJ že več let, pa ravnateljstvo nam je prevovedalo vsako agita-
cijo po tovarni med delom, upamo, da je
to veljavno tudi za druge stranke. Zato
želimo odgovora, ali imajo oni drugo pravi-
co za agitacijo po tovarni ali ne? Mo-
goče je pa za one kakšen drug razglas ali
pravilnik izšel v tovarni za agitacijo med
delavnim časom? Radovedni smo na od-
govor. Najzadostuje to za enkrat, če pa
ne bo tega konec, še lahko vdrugič kaj
več povemo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Zvonimir Bernot
(v imenu pokr. odb. SSJ).

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Čitajte naš tisk!

Dnevnik „NAPREJ“ stane mesečno	Din 15.—
Tednik „LJUDSKI GLAS“ stane mesečno	3-50
Mesečnik „NAŠI ZAPISKI“ stane letno	25.—
Oskar Wilde: „PRAVLJICE“, elegantno vezane	12-50
Karol Marks in Friderik Engels: „KOMUNISTIČNI MANIFEST“	1.—
Bauer - Uratnik: „POT K SOCIALIZMU“	1.—
SOCIALIZEM IN VERA“ broširana	7.—
lepo in trdno vezana	9.—
F. Engels - Žagar: „RAZVOJ SOCIALIZMA“ od utopije do znanosti, stane	5.—
Naroča se v Ljubljani, pošt. predal št. 168.	

Osebna naročila v Ljubljani,
Frančiškanska ulica 6 I.
(Učiteljska tiskarna.)

PALMA
Kaučuk potpetnike
in potplate

Prednosti!

Ceneje
in
znatno
trajnije
nego od kože!

Varstvo
proti vlagi
i mrazu!

MLINAR

srednje starosti, 12 let že nad-
mlinar, dobro verziran v umet-
nem ter štolmlinarstvu, v po-
slovodskem in samostojnem
obratu. Razume se tudi dobro
v ekonomiji in vrtnarstvu, za-
nesljiv ter trezen delavec, išče
službe takoj ali pozneje. Naslov
pri upravi „Napreja“.

Pletenine

kakor lopice, zimske pe-
rilo, nogavice, rokavice
po zmernih cenah pri

**A. ŠINKOVIC nasl'
K. SOŠS,**

Ljubljana, Mestni trg 19.